

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije
Miklošičeva cesta 24
1507 Ljubljana

Kakovost predpisovanja protimikrobnih zdravil na recept v Sloveniji

Jurij Fürst
ZZZS - Oddelek za zdravila

Podiplomski tečaj protimikrobnega zdravljenja
Ljubljana, 14. 9. 2020

Kazalniki na področju predpisovanja zdravil

- Kazalniki so namenjeni
 - preučevanju pristopov pri zdravljenju
 - učinkovitosti posameznih zdravnikov, ZD in bolnišnic
 - primerjavi podatkov med njimi
 - ugotavljanju varnostnih vidikov
 - ocenjevanju ukrepov
- 1993 publikacija WHO o kazalnikih na področju predpisovanja zdravil:
 - število receptov, predpisanih ob pregledu
 - delež zdravil, predpisanih s splošnim imenom
 - delež obiskov, pri katerih je bil predpisan antibiotik
 - delež receptov za zdravila v obliki injekcij
 - delež zdravil, predpisanih iz seznama esencialnih zdravil

ZZZS: področje kakovosti predpisovanja

- kazalniki kakovosti predpisovanja za zdravnike
 - splošne/družinske medicine
 - področje pediatrije
- podatki o vseh predpisanih zdravilih na vse recepte za vse zdravnike
(seveda tudi za specializante za potrebe spec. izpita)

The screenshot shows the website of ZZZS (Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije). The page is titled 'Kakovost predpisovanja zdravil v družinski medicini, pediatriji in podatki o predpisovanju zdravil'. It features a navigation menu on the left with options like 'Izvajalci', 'Zdravstvene storitve', and 'Razpisi'. The main content area includes a search bar, a header image of healthcare professionals, and a detailed section on 'Podatki o predpisovanju zdravil' which discusses the analysis of prescriptions and provides information on how to use the data.

ZZZS Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Izvajalci Domov Izvajalci vnesite iskalni niz...

Zdravstvene storitve

Zdravila in živila za posebne zdravstvene namene

Medicinski pripomočki

Razpisi

E-poslovanje

Šifranti

Informacije in storitve za izvajalce zdravstvenih storitev in dobavitelje medicinskih pripomočkov

Domov > Zdravila in živila za posebne zdravstvene namene > Kakovost predpisovanja zdravil

Kakovost predpisovanja zdravil v družinski medicini, pediatriji in podatki o predpisovanju zdravil

Podatki o predpisovanju zdravil

Prikaz analitičnih podatkov o predpisovanju zdravil vsebuje prikaze po naslednjih skupinah receptov: zeleni, osebni in beli; zeleni so razdeljeni v tri podskupine - gotova zdravila, magistralna zdravila in živila za posebne zdravstvene namene. Podatki so zbrani za zadnja 3 leta v pdf obliki in Excelovi tabeli.

V pripetem dokumentu so pojasnila k podatkom o predpisanih zdravilih.

Pojasnila k podatkom o predpisanih zdravilih

Storitev je na voljo na spletnem naslovu **Kazalniki kakovosti predpisovanja zdravil za zdravnike splošne/družinske medicine in pediatrije** ter statistika predpisovanja zdravil. Zdravnik mora ob vstopu vpisati uporabniško ime in geslo. V polje "Uporabniško ime" zdravnik vpiše številko zavarovanja iz svoje kartice zdravstvenega zavarovanja ali profesionalne kartice. V polje "Geslo" vpiše številko zdravnika.

Kakovost predpisovanja zdravil v družinski medicini in pediatriji

Osebni zdravnik ima zelo pomembno vlogo. Celovito obravnava svoje paciente in jih napotuje na preiskave in preglede drugim specialistom. To zahtevno delo vključuje tudi zdravljenje z zdravili, kjer upošteva načela odgovornega (preudarnega) predpisovanja. Po definiciji Svetovne zdravstvene organizacije je odgovorno predpisovanje bolniku prilagojeno zdravljenje, ki je smiselno za njegovo bolezen, v odmerkih, ki so učinkoviti za določen/najustreznejši čas in ki je stroškovno najugodnejše zanj in za družbo.

Kazalniki kakovosti predpisovanja kažejo nekaj vidikov zdravnikovega dela na področju predpisovanja zdravil, ki jih je

Kakovost predpisovanja

Področje predpisovanja zdravil na recepte ima dva nabora kazalnikov:

- področje splošne/družinske medicine
- področje pediatrije

Oba nabora vsebujeta med drugim kazalnike o:

- obsegu predpisovanja
- vrednosti predpisanih zdravil
- predpisovanju antibiotikov
- predpisovanju anksiolitikov in hipnotikov
- predpisovanju zaviralcev protonske črpalke
- predpisovanju NSAR
- predpisovanju protibolečinskih zdravil
- polifarmakoterapiji
 - št. prejemnikov ≥ 10 učinkovin
 - št. prejemnikov od 5 – 9 učinkovin

Poleg kazalnikov so na voljo tudi podatki o vseh predpisanih receptih za vse zdravnike.

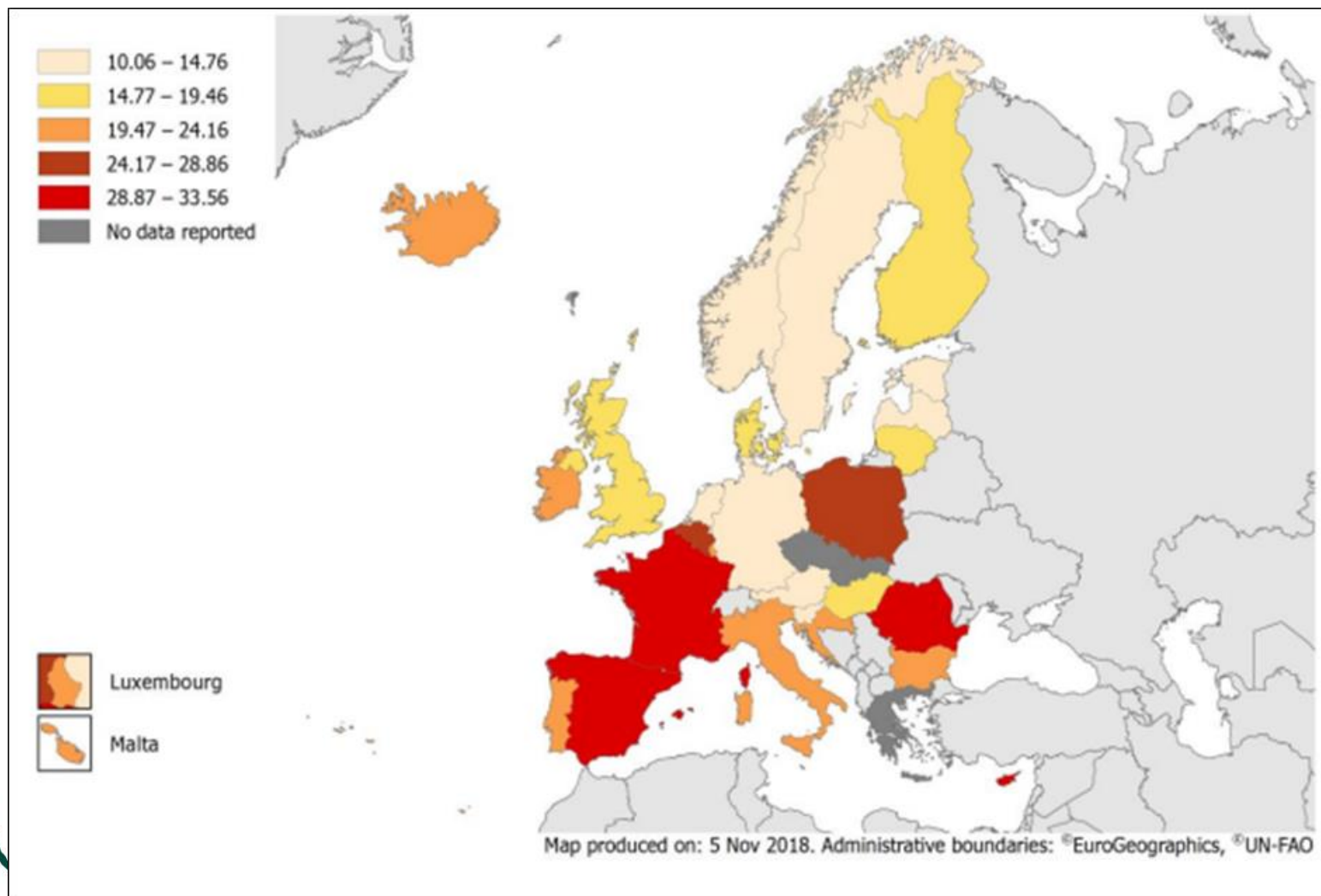

Kazalniki za SM/DM: Metodologija

- Zdravniki splošne/družinske medicine
- Vključeni tudi spec. medicine dela in pediatri, ki imajo opredeljene odrasle zavarovane osebe
- Pogoj: > 50 zelenih receptov na leto
- V analize so vključeni vsi recepti (tudi beli in osebni)
- Kazalniki so prikazani po letih za zadnjih 5 let.
- Pri kazalnikih, kjer je vrednosti zdravnika mogoče primerjati s slovenskim povprečjem, so v oklepajih prikazane povprečne vrednosti.
- Če je vrednost kazalnika 20% slabša od povprečja, je obarvana rdeče. Če je vrednost kazalnika 20% boljša, je prikazana v zeleni barvi.

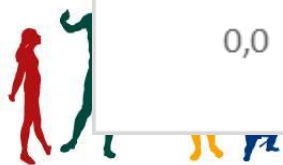
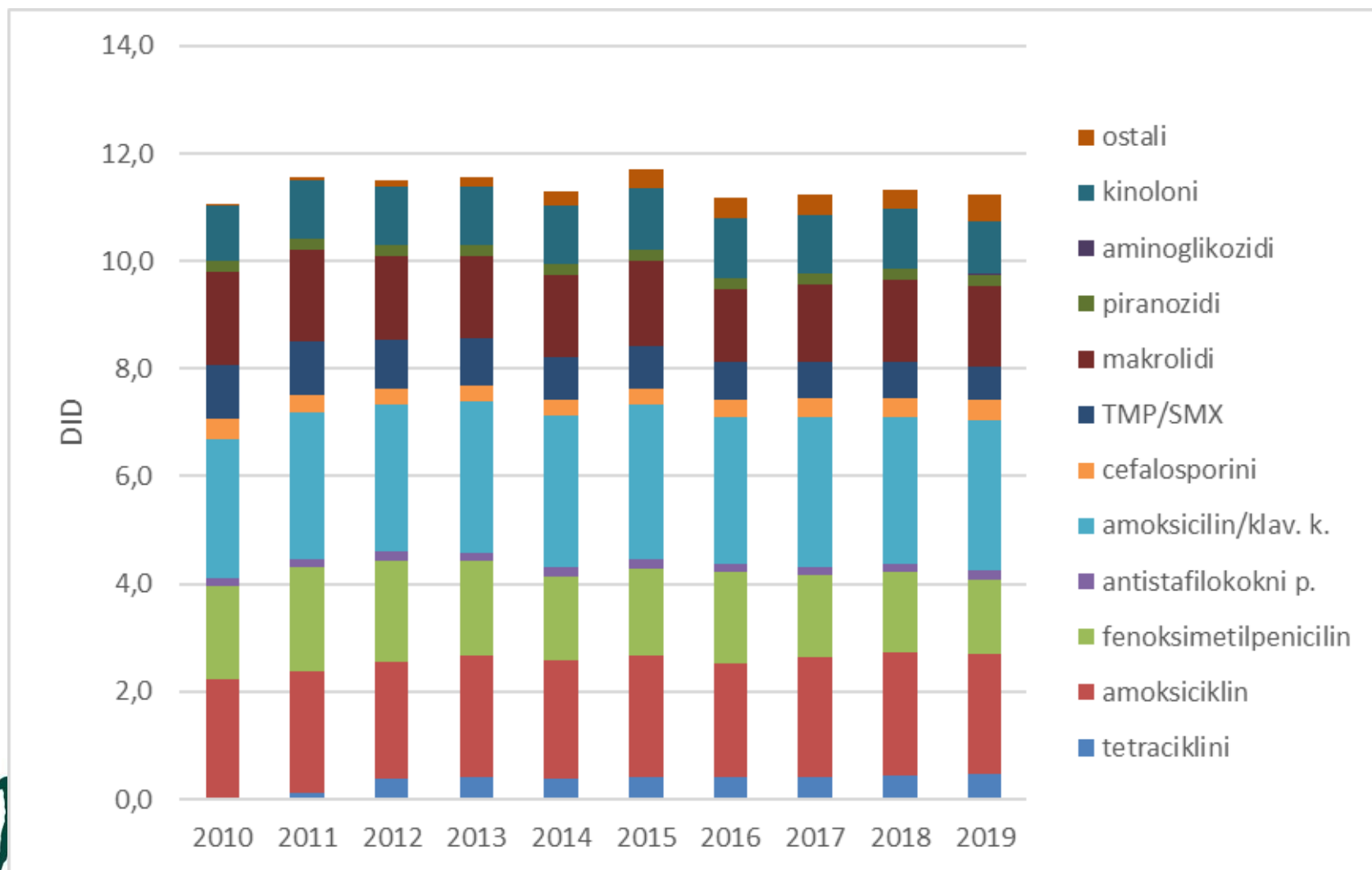

Poraba antibiotikov v EU v DDD na 1000 prebivalcev na dan v letu 2017

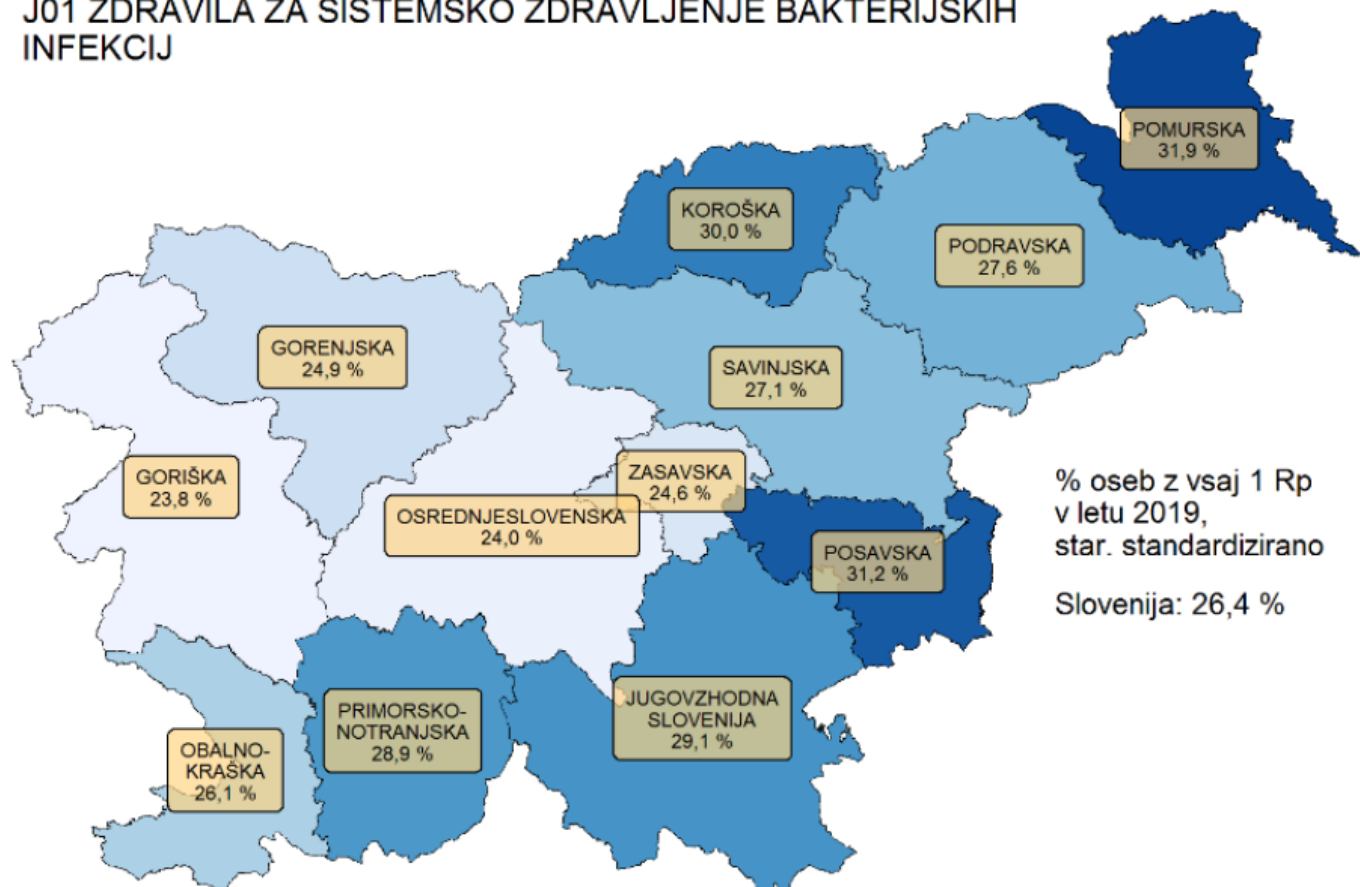
Vir: ECDC: <https://www.ecdc.europa.eu/en>

Poraba protibakterijskih AB (ATC J01) v obdobju 2010 - 2019

Poraba antibiotikov v letu 2019 po statističnih regijah*

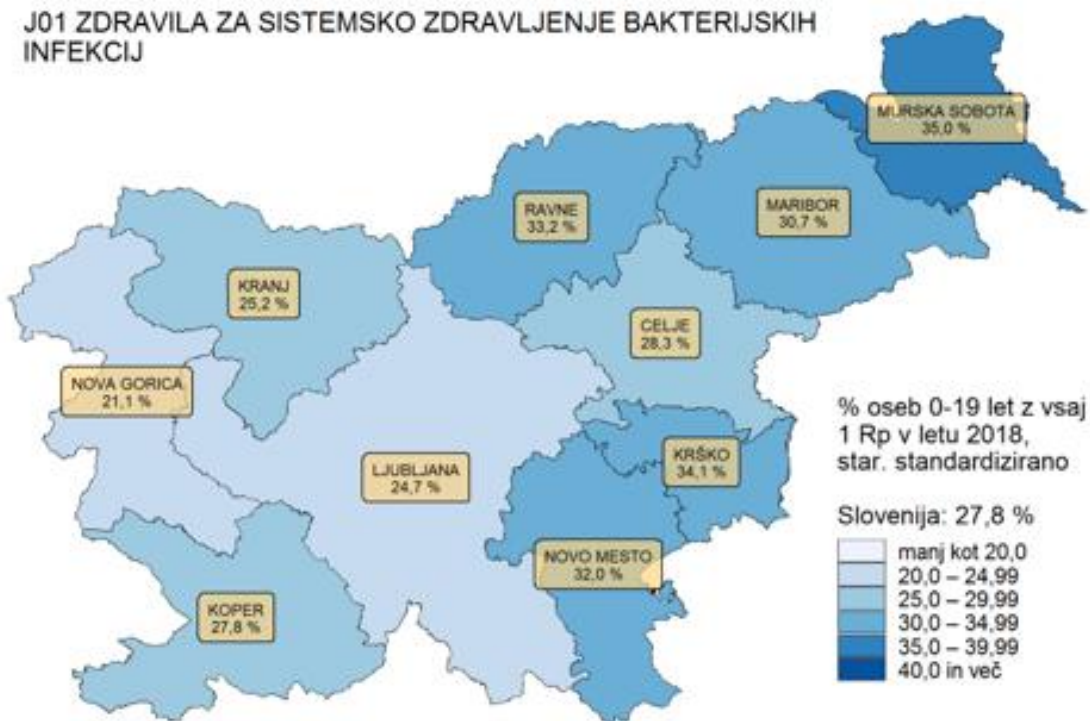
J01 ZDRAVILA ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE BAKTERIJSKIH INFEKCIJ

Slika 4.16: Odstotek oseb, ko so jim bila predpisana zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2019.

* <http://www.nijz.si>

Poraba antibiotikov pri otrocih v letu 2019 po statističnih regijah*

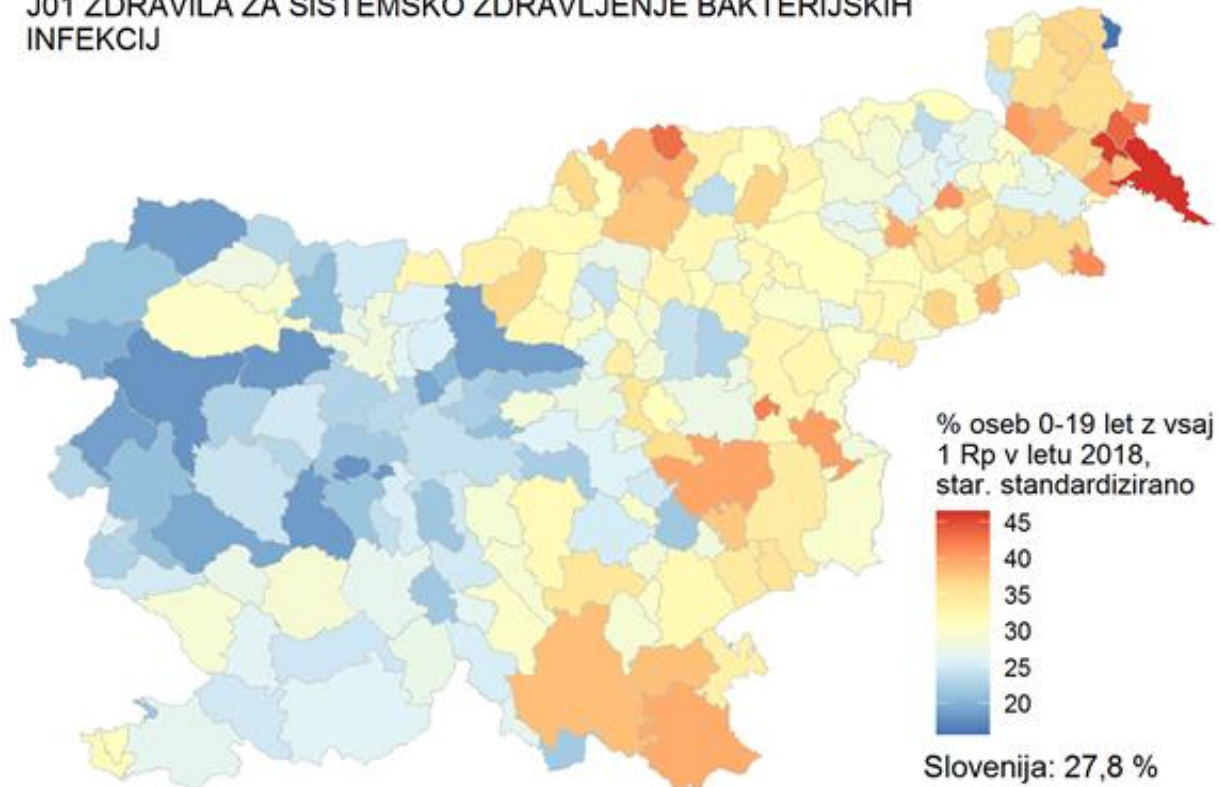
Slika 1: Odstotek oseb, ki so prejele vsaj en recept za zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij v posameznih OE ZZS v letu 2018.

* <http://www.nijz.si>

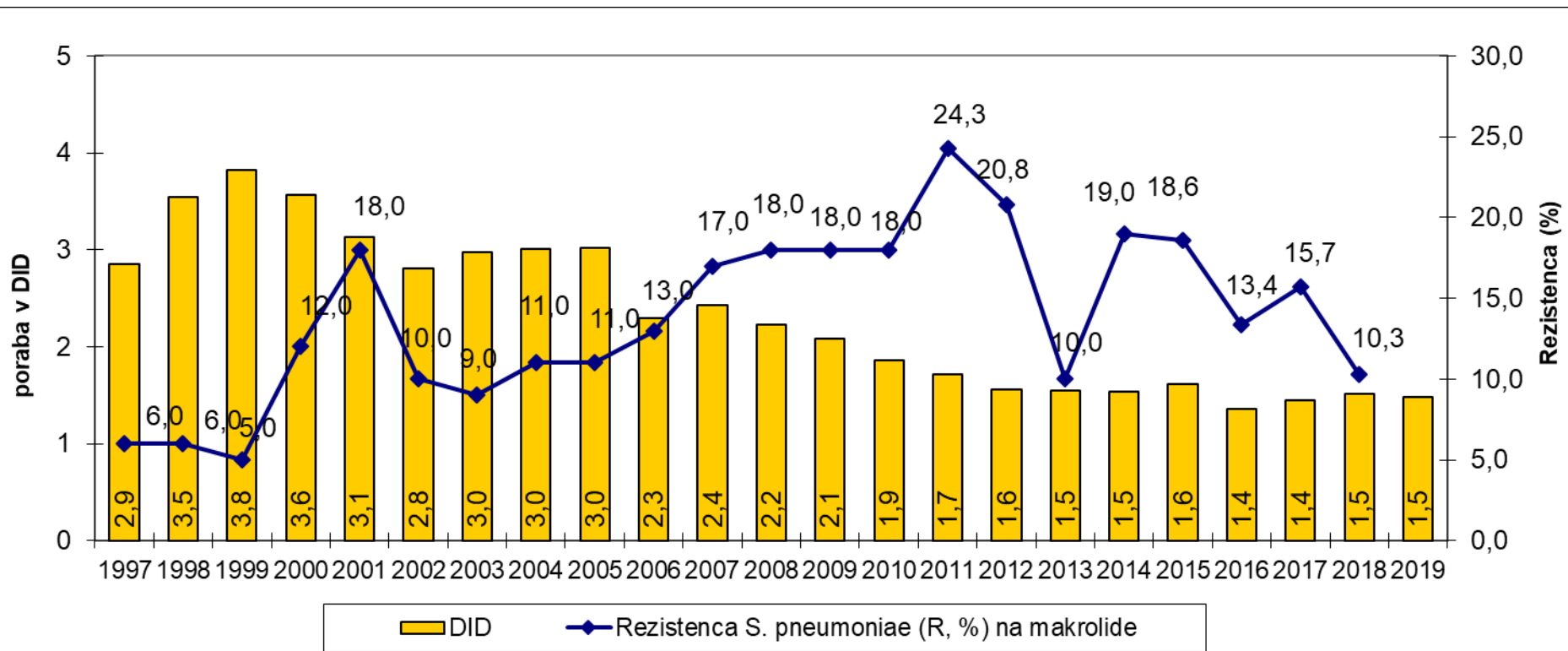
Poraba antibiotikov (% oseb) pri otrocih v letu 2018 po občinah*

J01 ZDRAVILA ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE BAKTERIJSKIH INFEKCIJ

* <http://www.nijz.si>

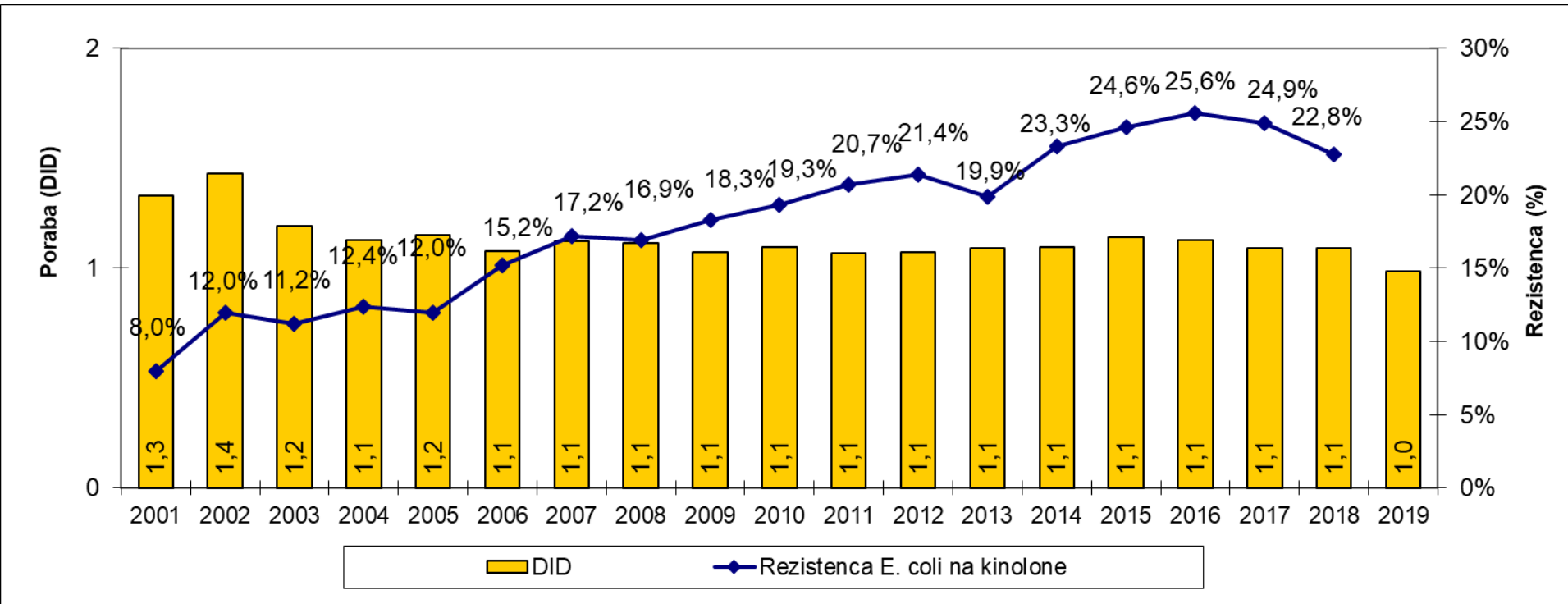
Rezistenca *S. pneumoniae* na makrolide v povezavi s porabo*

* Podatki ECDC: <https://atlas.ecdc.europa.eu/public/index.aspx?Dataset=27&HealthTopic=4>

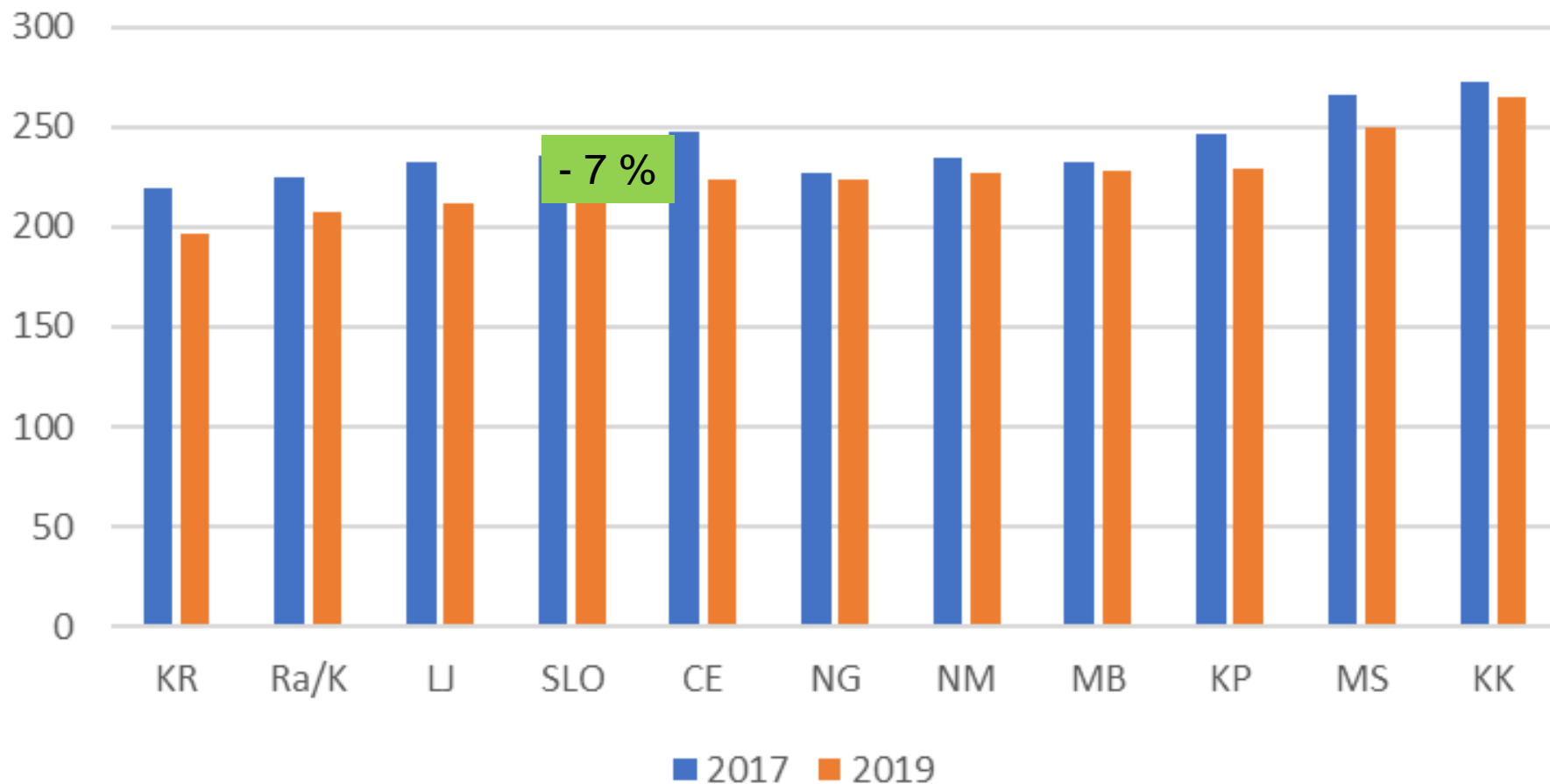
Rezistenca *E. coli* na fluorokinolone v povezavi s porabo*

* Podatki ECDC: <https://atlas.ecdc.europa.eu/public/index.aspx?Dataset=27&HealthTopic=4>

KK3 - Prevalenca prejemnikov antibiotikov

*število prejemnikov AB med 1000 prejemniki receptov

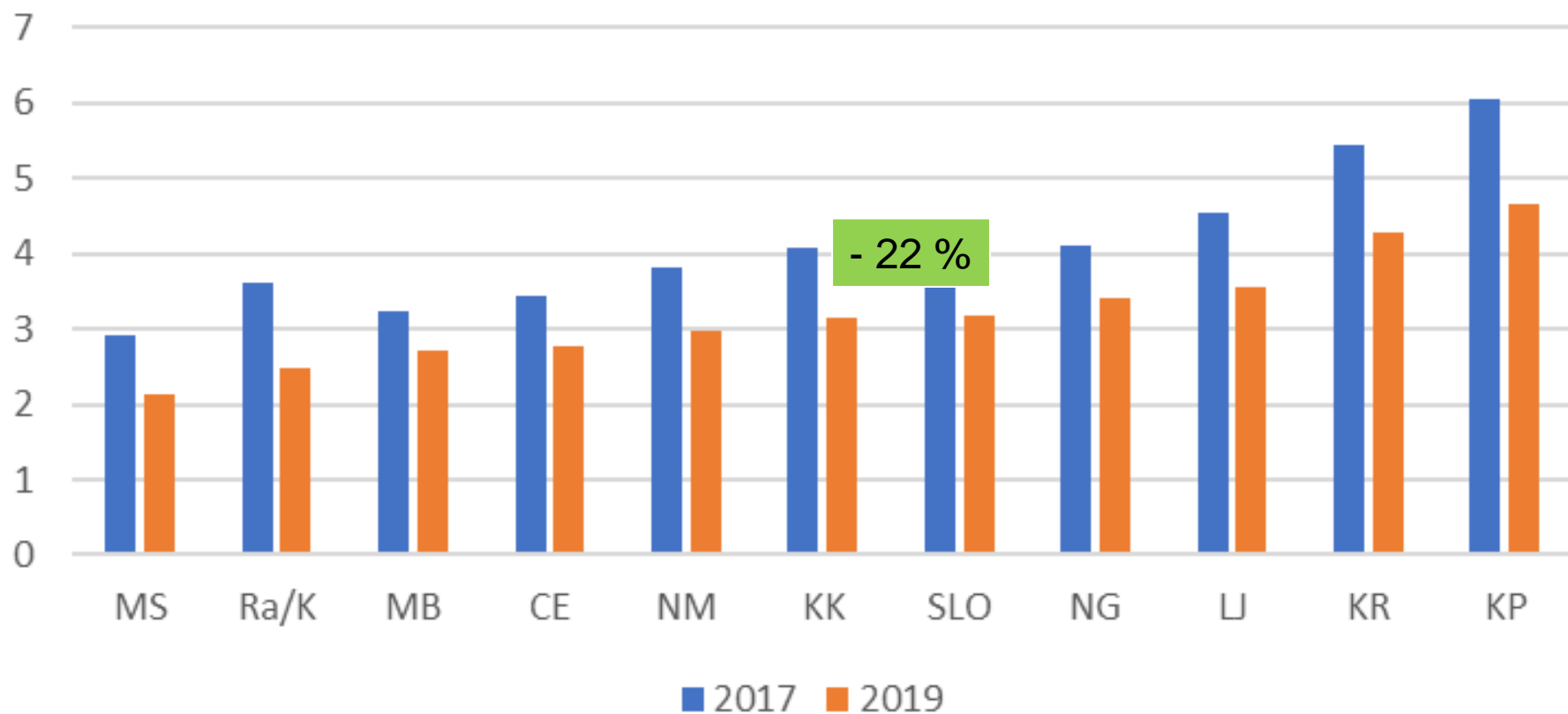
KK4 - Delež širokospektralnih antibiotikov (OECD)

*delež cefalosporinov in kinolonov v vseh antibiotikih J01 (%)

KK5 - Razmerje široko in ozkospektralnih antibiotikov (ECDC)

*razmerje široko/ozko-spektralnih AB

Antibiotiki - povzetek

- Poraba AB v zadnjih letih stagnira, namesto da bi se zmanjševala
- Struktura bi se morala izboljšati v smislu zmanjševanja deleža širokospektralnih
- Odpornost povzročiteljev se sicer ne povečuje, a je previsoka
- ZZZS je skupaj z infektologi in predstavniki DM izdal „vinjete“ – smernice za zdravljenje najpogostejših okužb:
 - Akutno vnetje žrela
 - Akutno vnetje srednjega ušesa
 - Akutno vnetje obnosnih votlin
 - Akutni bronhitis
- Pri teh najpogostejših okužbah je največ nepotrebnih predpisov antibiotikov

Farmacevt svetovalec

- Klinični farmacevt, vključen v tim na primarni ravni ZV
- Za vsa vprašanja v zvezi z zdravljenjem z zdravili:
 - polifarmakoterapija,
 - neželeni učinki,
 - interakcije,
 - optimalne kombinacije,
 - itd.
- Napotitev enako kot k drugim specialistom, možna osebna konzultacija
- Pripravi izvid s predlogi za prilagoditev/spremembo terapije
- 4x letno sestanki zdravnikov in farmacevta svetovalca z enakim predavanjem v vsej državi

Nadzori predpisovanja zdravil: izbira izvajalcev

Izhajamo iz:

- Zavodovega analitskega sistema (ZAS), podatkih o predpisovanju zdravil
- „Top list“ predpisovanja:
 - antibiotikov
 - anksiolitikov
 - hipnotikov
 - zaviralcev protonske črpalke
 - polifarmakoterapije
 - Opioidov
- Ugotovitev drugih nadzorov, npr. receptov v lekarnah
- Spremljanje izvajanja dogovorov z imetniki dovoljenj za zdravilo in izvajalci (Seznam A in B).
- Predlogov OE ZZZS
- Morebitnih prijav, pritožb...

Kontakt: Oddelek za zdravila ZZZS

Morebitna vprašanja naslovite na: jurij.furst@zzzs.si

ali pokličite na: 01 30 77 230

